

HANDLINGSPLAN

2016 -2018

Oslo-Stockholm må tilbake
på TEN-T kartet !

Styrets forslag til Handlingsplan

Bakgrunn

Grensekomiteen ble etablert i 1990. Siden den gangen har komiteen arbeidet aktivt med infrastrukturspørsmål og med spesifikke spørsmål knyttet til grensen. I tillegg har man gjennomført en del prosjekter i samarbeide mellom norske og svenske aktører hvor tema har vært oppvekst, reiseliv, friluftsliv, næringsliv, hestesport etc.

De største prosjektene og aktivitetene som Grensekomiteen har vært involvert i de senere år har vært

- E18 utbyggingen
- Høyhastighetsutredningen
- Barnas grenseland
- Politikk i Grenseland
- Unionsleden
- Busstilbud over grensen

I tillegg har det vært flere mindre saker som det har vært arbeidet med.

Befolkningsutvikling

Norske medlemmer	Innbyggere	Innbyggere	Innbyggere	Areal km ²
	01.01.2005	01.01.2014	31.12.2015	
Aremark	1 466	1 408	1 406	321
Askim	12 909	15 430	15 513	69
Eidsberg	9 194	11 323	11 353	236
Rømskog	652	672	672	183
Marker	3 344	3 596	3 613	413
Trøgstad	4 792	5 366	5 346	205
Skiptvet	3 149	3 727	3 731	102
Spydeberg	4 290	5 620	5 692	142
Hobøl	3 965	5 187	5 343	141
Moss	25 239	31 308	31 802	63
SUM kommuner	69 000	83 637	84 471	1 875
Østfold	239 382	284 962	289 957	4 183

Svenske medlemmer	Innbyggere	Innbyggere	Innbyggere	Areal km ²
	31.12.2005	31.12.2013	31.12.2015	
Säffle	16 080	15 276	15 343	1 221
Årjäng	9 800	9 953	9 850	1 420
Grums	9 408	8 925	8 951	386
Karlstad	82 096	87 786	89 204	1 165
Bengtsfors	10 225	9 550	9 605	889
Kristinehamn	23 899	23 949	24 232	1 392
SUM kommuner	151 508	155 439	157 185	6 473
Region Värmland	273 288	273 815	275 904	19 371

TRANSPORT

Regional utvikling og behov på transportområdet

Kjøretøy	ÅDT	tunge	tunge	ÅDT	Tunge	Tunge	7 års vekst	
	2007		%	2015		%	ÅDT(07-15)	%
Morokulien Rv 2	6301	561	8,9	7514	633	8,4	1213	19,25
Ørje E 18	5191	778	15,00	6522	920	14,1	1331	25,64
Svinesund gamle E6	6059	142	3,63	6616	146	2,2	557	9,19
Svinesund nye E6	11351	2063	18,2	14716	2399	16,3	3365	29,64
	28902	3544	12,26	35368	4098	11,59	6466	22,37

Kilde: <http://www.vegvesen.no>

Ved å studere transport over riksgrensen ser man en helt klar økning både i antall kjøretøy og tunge kjøretøy på alle grenseovergangene. Økningen i ÅDT (årsdøgnstrafikk) over grensen ved Ørje/Töcksfors var i 7 års perioden 2007-2015 på 25,64%. Det gir en årlig vekst på 3,7% som langt overstiger befolkningsveksten. Blant 6522 kjøretøy i døgnet var det 920 tunge kjøretøy.

Det nærmer seg 1000 tunge kjøretøy over grensa ved Ørje/Töcksfors. I følge tyske myndigheter sliter en semitrailer like mye på veinettet som 60.000 privatbiler. Gods på tog er dårlig tilrettelagt og lite benyttet mellom Sverige og Østfold(Kornsjø). Over Charlottenberg går det flere godstog, Persontrafikken på tog har lav markedsandel.

Det er en betydelig økning i transport over grensen som kommer fra EU's nye medlemsland. Dette innebærer betydelig utfordringer ikke bare for politi- og tollmyndigheter, men også for kommunene.

Store godsvolumer over grensen, lite på tog

- Stykkgodsvolumet utgjør bare en del av det totale godsvolumet
- Göteborg-Oslo har i dag ca 10% på tog og et enormt potensiale

Grenseregionen Värmland - Østfold ligger geografisk svært strategisk til på aksene Oslo-Stockholm - Helsinki - St Petersburg. Det er svært viktig i et Nordisk perspektiv at en slik region moderniseres og tilbyr attraktive tjenester innenfor logistikk, overnatting, catering, helsetjenester, miljøvennlig drivstoff, miljøvennlig mat etc.

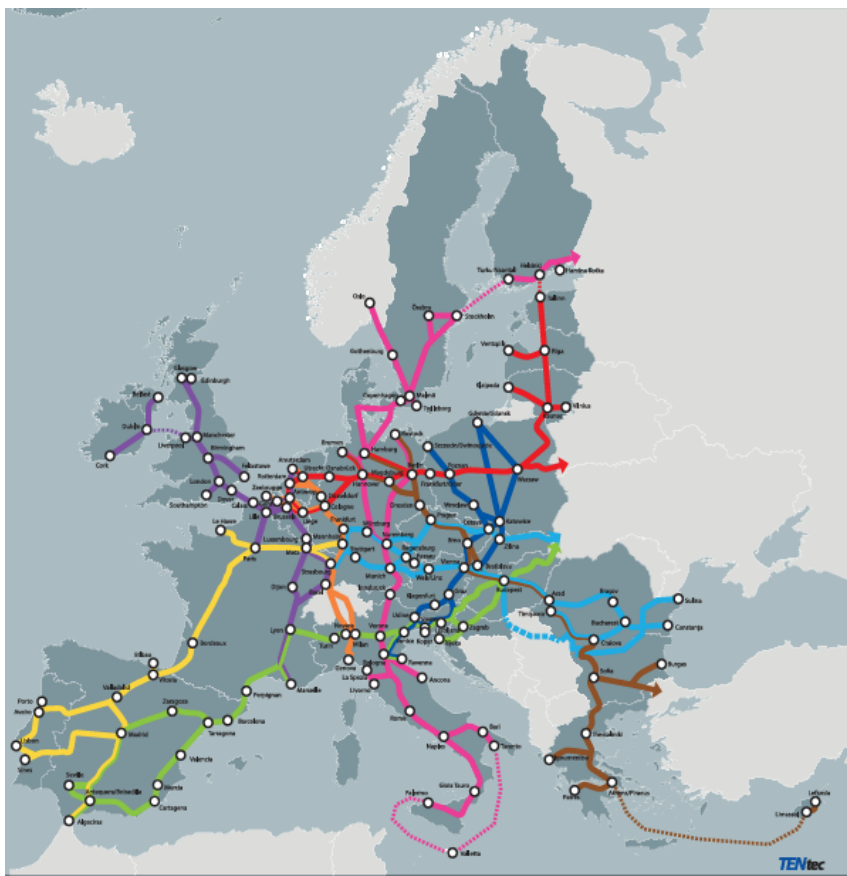
Det er en region man reiser gjennom på vei til de store kraftsentrane, men det er også en region som kan være en avlastningsregion for Oslo og hvor man kan oppleve vakker natur og trivelige småbyer, med bølgende kulturlandskap. I dag er det et betydelig antall mennesker som pendler over grensen til og fra arbeid eller for å shoppe. Denne trafikken er i all hovedsak basert på privatbilen og belastningen på veinettet er stor. Det er et stort behov for et løft innenfor kollektivtransporten og med ruteplanlegging som går over grensen både i helgene og på hverdagene.

Sammen med våre kollegaer i ARKO og andre grensekomiteer har Grensekomiteen Värmland-Østfold satt søkelyset på behovet for å tenke helhetlig og langsiktig på transportstrukturene i Norden. Vi har spesielt satt fokuset på Osloregionen/Värmland. Og i dette bildet har E 18 korridoren en helt sentral rolle som den raskeste veien mellom Oslo og Karlstad. I februar 2015 ble det sendt en uttalelse til Samferdselsdepartementet i samarbeid med Indre Østfold Regionråd. Der ble det sagt klart fra Grensekomiteen arbeider for en sammenhengende 4felt vegforbindelse mellom Oslo og Stockholm ettersom dette er hoved-forbindelsen mellom våre 2 hovedsteder og mellom Skandinavia og Finland/Russland. Alt tyder på at trafikkøkningen i løpet av 10-20 år kommer til å overstige de

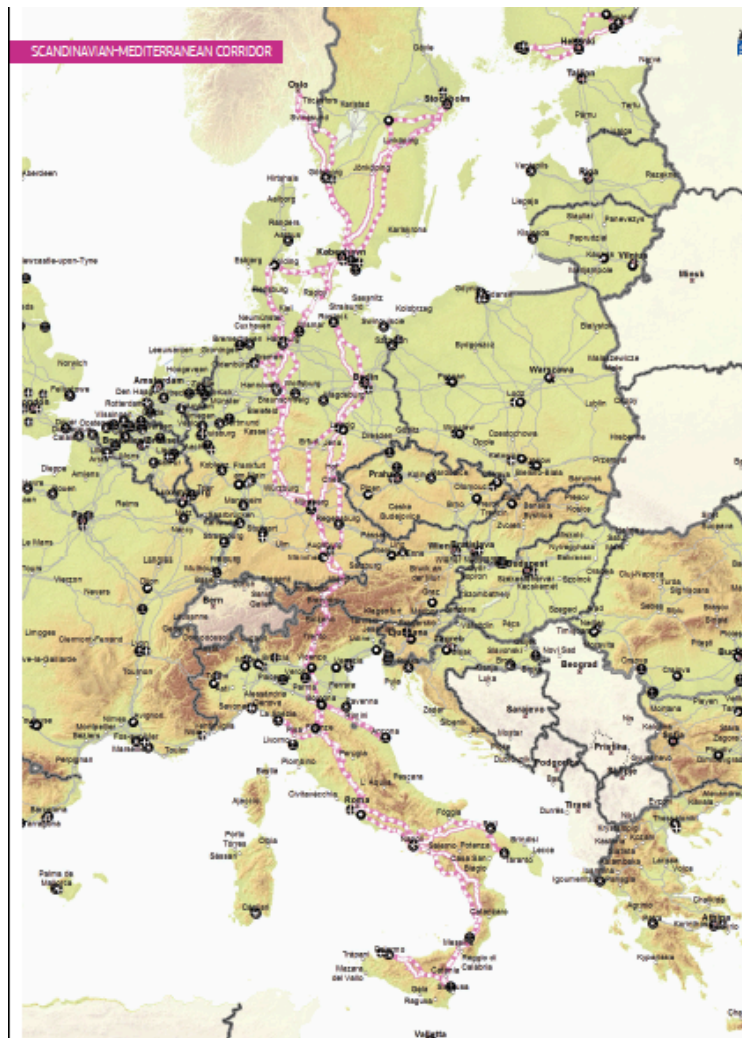
normalkravene som man har for å utløse 4-felt. Da er det uhensiktsmessig å bygge for mindre kapasitet nå.

Det er naturlig at Grensekomiteen fortsetter å ha fokuset på transportutfordringene, både på vei og jernbane, og kollektivutforingen spesielt. Grensekryssende busstilbud eksisterer, men kan bli betydelig bedre og mer tilgjengelig for grensependlerne. Grensekomiteen bør følge opp de regionale organer som nå jobber for å få til et grensekryssende bussprosjekt.

Flytrafikken øker også raskt mellom Oslo og Stockholm og er nå oppe i rundt 1,4 mill. Flyreiser per år. Det er imidlertid et problem at Oslo-Stockholmaksen har blitt nedprioritert i forhold til øvrige transportkorridorer innenfor EUs TEN-T program. Det nordiske triangelet ble i 2014 erstattet av en nordisk V. Det gir mindre tilgang på penger og oppmerksomhet.

For å komme på offensiven prøver Grensekomiteen å være med på de arenaer som er mulige for å fram snakke E18-korridoren. Derfor har komiteen valgt å gå med i TENTacle prosjektet som er et av noen få strategiske transportprosjekter under Østersjøprogrammet. Målet er å få Oslo-Stockholm tilbake på TEN-T kartet som prioritert korridor, gjerne som en del av Scan-Med korridoren (se kart nedenfor). Gjennom TENTacle kommer Grensekomiteen lettere i kontakt med beslutningstakere og strategiutviklere, med de som tenker helhetlige transportløsninger for Europa. Det gjelder å belyse de utviklingsmuligheter som ligger i grenseregionen og tenke grenseoverskridende. Det vil derfor gjennom prosjektet bli utarbeidet et forslag til en utviklingsstrategi for grenseregionen Värmland-Østfold, som også vektlegger nye og bedre transportløsninger.

REISELIV OG OPPLEVELSER

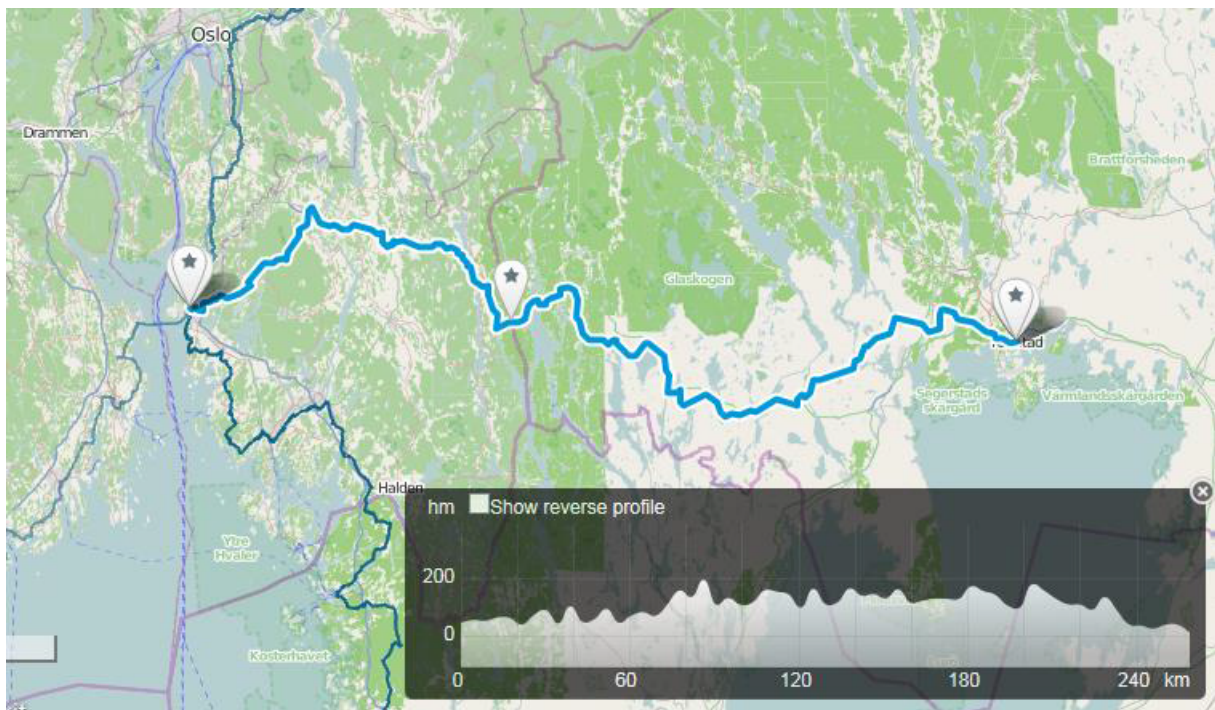
Arbeidet med utvikling av Unionsleden Moss-Karlstad har hatt høyest fokus på dette området de seneste 3 årene. I skrivende stund er sjansene for å oppnå bevilgning til et hovedprosjekt gode. Det vil i så fall bety at arbeidet kan igangsettes for alvor. Et 3-årig prosjekt vil både medføre tiltak som skilting, tilrettelegging, informasjon og markedsføring, men også gi muligheter for kompetanseutvikling og til å bygge den organisasjonen som skal drive og utvikle Unionsledene i årene framover.

Grensekomiteen er hovedmann på norsk side og Årjängs kommun på svensk side. På sikt kan det være aktuelt å etablere en egen organisasjon for Unionsleden. Det skal vi se nærmere på i prosjektet.

Grensekomiteen har også blitt kontaktet for å delta i flere prosjekter på området reiseliv og vil ut fra kapasitet og økonomiske muligheter vurdere nye prosjekter som kan styrke og utvikle Unionsleden og næringslivet i de kommunene som er med i komiteen. Arbeidet med å utvikle attraksjoner,

opplevelsestilbud og private servicevirksomheter er viktig for å styrke sysselsettingen og regional økonomisk vekst.

Unionsledens hovedrute er valgt(se kart), men den er kun indikativ og skal gjennom testing og kvalitetssikring før den er endelig fastlagt og skiltingen kan begynne. Man vurderer også å etablere sideveier som for eksempel skiltes med fargekoder (for eksempel rød løype som er mer krevende for off-road syklist, eller andre muligheter for å variere opplevelsen)

INFORMASJON, POLITIKK OG NORDISK SAMARBEID

Det nordiske samarbeidsprogrammet legger til grunn at alle grensekomiteene deltar i et grenseoverskridende arbeid på de prioriteringer som ligger i samarbeidsprogrammet. De tematiske prioriteringene er som følger:

- 1. Hållbar landsbygdsutveckling och regional utveckling**
- 2. Innovativa regionala miljöer**
- 3. Hållbara städer och stadsutveckling**

I tillegg finnes det **Tværgående teman i samarbeidsprogrammet**

- Demografi og integrasjon – skall inkluderas i samtliga tre insatsområden
- Den nordiska strategin för hållbar utveckling:
 - barn og unga
 - økonomisk, social- miljömässig hållbarhet

- jämställdhetsperspektivet
- Nordiska statsministerinitiativ
 - tex. nordiska lösningar för hållbar stadspolitik
 - Förbättrat samarbete mellan sektorer och institutioner
- Nordiska arktis inkluderar alla insatsområden
- kommun- och regionreformer – hur inverkar de

Som et vilkår for den økonomiske støtten ligger det i sakens natur at Grensekomiteens arbeid og prioriteringer bør korrespondere godt med samarbeidsprogrammet, men kan selvsagt også ta opp andre saker. Transport er ikke en del av samarbeidsprogrammet, men implisitt er transport en viktig del av arbeidet med bærekraftig regional utvikling, så her er det ingen motsetning.

Komiteen har gjennomført flere seminarer de senere årene for unge og voksen politikere, inkludert studieturer til andre grenseregioner. Disse arrangementene har gått under tittelen "Politikk i grenseland" og har vært støttet av Nordisk Ministerråd. Dette arbeidet bør fortsette i årene som kommer.

Det er også viktig at informasjonsarbeidet om komiteens virksomhet legges opp slik at flest mulig kan få innsyn i hva komiteen arbeider med. Derfor bør man se nærmere på informasjonsvirksomheten med sikte på å styrke den.

Mål og strategier

Formål / visjon:

Grensekomiteen skal være en aktør for å styrke og forenkle samarbeidet mellom Värmland og Østfold og være en pådriver for regional utvikling i det "Indre Skandinavia" gjennom å involvere svenske og norske nasjonale, regionale og lokale myndigheter i samarbeidet.

Generelle mål:

Arbeidet skal gjennomføres i nært samarbeid med de deltagende kommunene og de regionale myndighetene i Värmland og Østfold. Det skal også søkes samarbeid med Osloregionen og andre naturlige samarbeidspartnere.

Grensekomiteen skal:

- være aktiv i Interreg-arbeidet og i samarbeidet mellom Østfold Fylkeskommune og Region Värmland, både i forhold til å etablere nye prosjekter innen de vedtatte satsingsområdene og i forhold til å ivareta regionens interesser
- legge vekt på et samarbeid med andre komiteer, spesielt Svinesundkomiteen og ARKO
- bidra til å skape nettverk og formidle kontakter på begge sider av grensen
- arrangere konferanser innen medlemmenes interesseområder

- initiere nye prosjekter med basis i samarbeidsavtalen mellom regionene Värmland og Østfold og kommunenes prioriteringer
- informere og markedsføre komiteen og det grenseregionale samarbeidet

Målsettinger for 2016-2018

Nordisk samarbeid

1. Delta i det nordiske samarbeidsprogrammet og i de aktiviteter som initieres fra Nordisk Ministerråd, ut fra relevans, kapasitet og muligheter.

Transport

2. Visjonen om en "grønn og effektiv nordisk korridor" gjennom Østfold og Värmland skal holdes levende. Transportløsninger skal være effektive og baseres på ambisiøse klimamål.
3. Presse på for å forsere E18 utbyggingen gjennom Østfold og Follo og Töcksfors-Karlstad
4. Jobbe for bedre kollektivtransport langs E18 som knytter Värmland og Dalsland bedre sammen med Østfold og Osloregionen.
5. Arbeide for å få utredet og realisert en moderne dobbeltsporet jernbaneforbindelse Oslo-Stockholm med maksimum reisetid på 2t40min, som flerbruksbane for persontrafikk og gods , hvor rundt 15 stasjoner betjenes min. hver time (6-8 stopp per avgang).
6. Arbeide for å styrke det nordiske transportsamarbeidet som synkroniserer planer og identifiserer «missing links» i hele Norden og som kobler Skandinavia på Ten-T på en effektiv måte. Komiteen vil jobbe for at mer gods- og persontrafikk må overføres fra vei og lufttransport til jernbane og sjø. Prosjektet «Tentacle» er et verktøy i denne sammenhengen.

Reiseliv og opplevelser

7. Reiseliv skal stå sentralt i grensekomiteens arbeid med vekt på utvikling av opplevelser og grenselandets spesielle historie, herunder Unionsleden Moss-Karlstad.

Informasjon

8. Promotering av regionen gjennom bruk av Internett og andre media er viktig. Grensekomiteen ønsker å støtte prosjekter og initiativ for å fremme kunnskap og informasjon om regionen.

Politikk og samarbeid

9. Opprettholde gode kontakter mellom lokale/regionale myndigheter og offentlige institusjoner for å redusere grensehinder, forenkle samarbeid og bedre kunne utnytte felles ressurser og regionens potensiale.
10. «Politikk i Grenseland» videreføres med sikte på å styrke kontakten og samarbeidet over grensen mellom politikere og politisk engasjerte med et spesielt fokus på neste generasjon.

Aktiviteter, budsjett og organisering

Samarbeidsavtale med Nordisk Ministerråd

Den 3-årige samarbeidsavtalen utløper i 2016. En ny avtale blir etablert for 2017 eller for flere år. NMR har til vurdering hvordan avtalene skal videreføres, men det ligger i kortene at alle komiteer må være forberedt på å styrke sin egenfinansiering slik at det balanserer den grunnbevilgningen som kommer fra ministerrådet.

Inntekter

Det betyr at Grensekomiteen Värmland-Østfold bør vurdere muligheten for å øke medlemmenes bidrag. Det er nå 25 år siden nivået på ytelsene ble fastsatt, så det er på tide å ta en ny vurdering, for å styrke ressursgrunnlaget i komiteen og at man også sikrer støtten fra NMR.

I budsjettet nedenfor er derfor det samlede medlemsbidraget øket til kroner 587.000 fra 2017, som tilsvarer det nivået som bidraget fra NMR ligger på. Det gir en økning i kontingentinntektene på rundt 300.000 kroner. Fordelingen mellom regioner og kommuner kan diskuteres nærmere, men Østfold Fylkeskommune bør for eksempel kunne betale like mye til begge grensekomiteene som de er involvert i. Det alene ville løst svært mye, og i tillegg så er det mulig å tenke seg at kommunene betaler det samme som er vanlig i de andre komiteene. (Rundt 30.000 kroner i året). I dag er det kun Årjäng som gjør det. En stor kommune som Karlstad betaler kun 10.00 kroner.

Møter i Grensekomiteen

- Hvert år skal det avholdes 2 medlemsmøter i Grensekomiteen inklusive årsmøtet
- Komiteen har også et styre og et arbeidsutvalg som møtes etter behov og ad hoc grupper kan nedsettes for å jobbe med enkelte spørsmål. Arbeidsutvalget har det økonomiske ansvaret for virksomheten sammen med sekretariatsleder.

Sekretariat

De senere år har sekretariatet vært bemannet 1-2 dager per uke, med unntak av sommermånedene hvor nivået har vært lavere. Stillingen skal jobbe med å arrangere møter, seminarer, rapporter, søknader og promotere komiteen i ulike sammenhenger. Det har vist seg å være i knappest laget, spesielt om man også skal utvikle prosjekter og skrive søknader, som er tidkrevende. Alle øvrige grensekomiteer har minimum en hel stilling til daglig leder. Noen har også flere prosjektstillinger.

Det er likevel slik at de økonomiske mulighetene bestemmes av medlemmene og styret, og forventninger må avstemmes med ressursinnsatsen. For å gjennomføre prosjekter så ligger det alltid en administrativ oppgave hos basisorganisasjonen, selv om prosjektledelse hyres inn. Det er derfor naturlig å betale noe av denne administrative ressursen fra prosjektene.

Der hvor det er mulig å benytte sekretariatets ressurser som arbeidstimer/egeninnsats i prosjekter for å utløse prosjektstøtte kan dette gjøres.

350 timer er avsatt til basisoppgaver. Det bør økes til 600-700 timer for å få tilstrekkelig kapasitet til også å utvikle nye prosjekter og initiativ. Det kan vise seg å være lønnsomt på den måten at man da kan utvikle og håndtere flere eksternt finansierte prosjekter.

Informasjonsarbeid

Informasjon består av flere saker. Utarbeidelse av presentasjoner og foredrag, brosjyrer og dokumenter, deltakelse på møter og seminarer/konferanser som arrangeres nasjonalt, nordisk eller på europeisk nivå.

Hjemmesiden www.varmost.net skal vedlikeholdes og oppdateres. Arbeidet med info og PR for Grensekomiteens arbeid bør fortsette på minimum dagens nivå. En timeinnsats på rundt 100 timer per år går til dette arbeidet.

Reiser og overnatting

Det er behov for å ha midler til å gjennomføre reiser og møter internt i regionen til hovedstedene i Norden og eventuelt til EU kontorer for å påvirke og gi informasjon. Midler avsettes til å gjennomføre årsmøte, seminarer og styremøter.

Ekstern bistand

I forbindelse med at det skal utarbeides notater og søknader til Interreg og andre steder så er det ønskelig å ha en mindre pott til ekstern bistand og konsultasjoner med eksperter.

Prosjekter

- Styret i Grensekomiteen har arbeidet med prosjektet Unionsleden siden 2013. I 2014 ble et forprosjekt gjennomført. I denne handlingsplanen er det ikke forutsatt at grensekomiteen skal gå inn med egne penger i prosjektet. Den administrative ressursen dekkes i sin helhet av prosjektmidler hvorav egenfinansieringen innbetales av andre.
- For TENTacle prosjektet er det et behov å egenfinansiere 61.050 euro over 3 år(2016-2018). Det utgjør ca. norske kroner 550.000 om vi legger en eurokurs på 9 kroner til grunn. Ca. 80.000 kroner er kalkulatoriske overheadkostnader. Så reelle utgifter er altså kroner 470.000. Delt på tre år så utgjør det kroner 156.000 per år.
- Det gjenstår å betale kroner 50.000 for Fase 2A Oslo-Stockholm, til Norsk Bane AS. For Fase 2B og 2C er det svenske kommuner/regioner som betaler. Ytterligere økonomisk engasjement fra Grensekomiteen side i en Fase 3(markedsvurdering) må vurderes og er sannsynlig.
- Politikk i Grenseland innbefatter både voksne og unge, og ut fra behov og interesse vil det bli arrangert møter og andre arrangementer som kan samle folkevalgte og politisk engasjerte på begge sider av grensen inklusive studiereiser.

Tiltak- aktiviteter	2016(NOK)	2017(NOK)	2018(NOK)
1. Sekretariat	300 000	600 000	600 000
2. Informasjonsarbeid, web og publikasjoner	150 000	150 000	150 000
3. Møter, konferanser og reiser	60 000	60 000	60 000
4. Regnskap, revisjon, konsultasjoner og rådgivning	45 000	45 000	45 000
5. Gaver og diverse	15 000	15 000	15 000
SUM Administrasjon og informasjon	560 000	860 000	860 000
6. HH utredning Oslo-Stockholm	50 000	50 000	50 000
7. TENTacle prosjektet, netto	133 000	150 000	150 000
8. Unionsleden, netto	-	-	-
9. Prosjekt Politikk i Grenseland	50 000	50 000	50 000
10. Reservert / andre prosjekter	54 000	54 000	54 000
11. TOTALE UTGIFTER	857 000	1 174 000	1 174 000

Finansiering	2016 (NOK)	2017 (NOK)	2018(NOK)
12. Kommuner og regioner i Värmland og Østfold	270 000	587 000	587 000
13. Nordisk Ministerråd generelt	587 000	587 000	587 000
SUM	857 000	1 174 000	1 174 000
Resultat	-	-	-

Tidsramme for aktiviteter og prosjekter

Arbeidet med de vanlige aktivitetene vil pågå hele året. Når det gjelder prosjekter under utvikling så vil disse ta hensyn til de frister som Interreg og andre programmer operer med.

Finansiering

Regionens samlede med-finansiering er økt fra kroner 270.000 NOK per år til kroner 587.000 fra 2017 for å komme på nivå med midler som kommer fra Nordisk Ministerråd.

I tillegg kommer prosjektfinansiering. Prosjekters bruttoramme holdes utenfor dette budsjettet. Virksomhetens nivå er tilpasset den gitte økonomiske ramme som baseres på "faste" inntekter.

Fordelingen av den økte kontigenten bør styret se nærmere på. Det er rimelig at det er en balanse mellom regionenes og kommunenes innsats og legges på nivå med andre komiteers kontigent-satser.